

VNEUS Kentala-Lehtonen Johanna(VNK) 06.04.2020

Asia

Komission ehdotus muuttaa Euroopan meri- ja kalatalousrahastoasetusta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annettua asetusta vastaamaan koronavirustilanteeseen

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 2 päivänä huhtikuuta 2020 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 1379/2013 ja (EU) 508/2014 muuttamisesta tiettyjen erityistoimenpiteiden osalta lieventääkseen COVID-19 puhkeamisen vaikutuksia kalastus- ja vesiviljelyalalla.

Komissio ehdottaa muutosehdotuksen hyväksymistä kiireellisenä siten, että asetusmuutos tulisi voimaan reilun kahden viikon kuluessa. Neuvostossa on käynnissä kirjallinen menettely ja neuvoston kanta käsitellään Coreper-kokouksessa 8.4.2020. Euroopan parlamentti äänestää ehdotuksesta 16.4.2020. Jos sekä neuvosto että Euroopan parlamentti hyväksyvät muutosehdotuksen muutoksitta, se tulisi hyväksytyksi 18.4.2020.

Suomen kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että Euroopan meri- ja kalatalousrahaston sääntöjä muutetaan siten, että ne mahdollistavat epidemian aiheuttamien taloudellisten menetysten kompensoimisen kalatalouden yrityksille. Komission muutosehdotukset mahdollistavat sopeuttamistoimien rahoittamisen kalastus- ja vesiviljely-yrityksissä. Valtioneuvosto pitää komission antamaa ehdotusta myönteisenä ja voi tukea ehdotuksessa esitettyjä muutosesityksiä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kalan jalostukseen sekä tukku- ja vähittäiskauppaan erikoistuneet yritykset olisivat myös kriisirahoitustoimenpiteiden piirissä. Lisäksi muutosehdotusta olisi tarpeen selkeyttää aloittavien kalastajien kohtelun osalta siten, että kalastustoiminnan tilapäiseen lopettamiseen ei sovellettaisi 120 päivän aktiivisuusrajaa. Valtioneuvosto katsoo myös, että kriisitoimien rahoitusmahdollisuuksien varmistamiseksi olisi tärkeää, että jäsenvaltiot pystyisivät käyttämään vuodelle 2021 varattua rahoitusta etupainotteisesti nykyisen EU-lainsäädännön puitteissa.

Muutosehdotuksen kiireellinen käsittely ei mahdollista komission antaman ehdotuksen muuttamista. Tämän vuoksi Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komissio antaisi uuden

Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan muutosehdotuksen, joka kattaisi edellä kuvatut tarpeet.

Valtioneuvosto tarkentaa tarvittaessa kantaa.

Pääasiallinen sisältö

Ehdotus on jatkoa 30 maaliskuuta 2020 hyväksytylle lainsäädäntöpaketille ajankohtaisen COVID-19-epidemian sekä muiden vakavien kansanterveyskriisien hoitamiseen suunnattavista elvytystoimista unionissa ja hakijamaissa (EU) 2020/460 sekä komission 19 maaliskuuta 2020 antamalle tiedonannolle valtiontukien tilapäisistä puitteista, joilla on myös pyritty helpottamaan koronakriisin (COVID-19-puhkeaminen) aiheuttamaa tilannetta.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) säännökset eivät tällä hetkellä mahdollista tuen myöntämistä epidemian aiheuttamien taloudellisten ongelmien hallintaan. Komission muutosehdotuksella otettaisiin käyttöön uusia toimia, joilla voitaisiin lieventää epidemian vaikutuksia kalatalouden yritystoiminnalle.

Ehdotuksessa on neljä pääelementtiä: 1) koronaviruksesta johtuvan väliaikaisen keskeyttämisen tukeminen kalastuksessa, 2) kalankasvattajien tuotannon keskeytymisen tai vähentymisen kompensoiminen, 3) tuottajaorganisaatioiden kautta tapahtuva väliaikaisen varastoinnin tukeminen ja 4) kansallisen rahoitusohjelman budjettijoustot sekä toimintaohjelman hyväksyminen yksinkertaisessa menettelyssä.

Ehdotetut tukitoimet olisivat käytettävissä takautuvasti 1 helmikuuta 2020 alkaen ja ne olisivat voimassa vuoden loppuun saakka.

Kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) 1379/2013 muutokset mahdollistaisivat kalastusalan tuottajaorganisaatioiden varastointijärjestelmien tukemisen koronavirustilanteessa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Asetusehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artikloihin 43 (2) ja 175. Tavallinen lainsäädäntömenettely (määräenemmistöpäätös).

Käsittely Euroopan parlamentissa

Odottaa ensimmäistä lukemista.

Muutosehdotuksen kiireellisen käsittelyn vuoksi Euroopan parlamentin on tarkoitus äänestää ehdotuksesta 16.4.2020. Tämä aikataulu edellyttää sitä, että parlamentti ei tee muutoksia komission antamaan ehdotukseen.

Kansallinen valmistelu

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta unionin jäsenvaltioissa. Suomessa Euroopan meri- ja kalatalousrahaston hallinnoinnista säädetään Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1093/2014). Asetusehdotuksella ei ole vaikutuksia kyseiseen lakiin.

Taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotus ei merkitse muutoksia EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen. Ehdotuksella ei ole vaikutuksia EU:n talousarvion sitoumusmäärärahoihin, koska ERI-rahastoista toimenpideohjelmille ohjelmakaudeksi 2014–2020 myönnettävän rahoituksen enimmäismääriin ei ehdoteta muutoksia. Ehdotuksella ei ole vaikutusta maksumäärärahoihin kokonaistasolla.

Koronaepidemiolla on vakavia vaikutuksia kalatalouden yrityksille ja kalakaupalle. Luonnonvarakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön alustavan arvion mukaan kalatalouden yritysten liikevaihto voi alentua jopa 350 milj. euroa. Rahaston tukitoimilla voidaan merkittävästi helpottaa kalastus- ja vesiviljely-yritysten tilannetta kriisin akuutissa vaiheessa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**Asiakirjat**

COM(2020) 142 final

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=COM:2020:142:FIN&qid=1585827328676&from=EN)

[content/EN/TXT/PDF/?uri=COM:2020:142:FIN&qid=1585827328676&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=COM:2020:142:FIN&qid=1585827328676&from=EN)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Heta Ratasvuori, heta.ratasvuori@mmm.fi, 029 516 2016
Neuvotteleva virkamies Timo Halonen, timo.halonen@mmm.fi, 029 516 2411

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat Hoitaa	kalastus, Euroopan meri- ja kalatalousrahasto MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, RUOKA, TEM, UM, VM, VNK, VTV, YM
